

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over de uitvoering van de motie-Van Eijs/Kröger over het proactief aanbieden van een bloedonderzoek (Kamerstuk 28 089, nr. 39).

De fungerend voorzitter van de commissie,  
Remco Dijkstra

De adjunct-griffier van de commissie,  
Jansma

## I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave	blz.
Inleiding	2
Afbakening en reikwijdte bloedonderzoek	2
Communicatie	4
Overig	5

### Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben geen behoefte tot het stellen van vragen over de uitvoering van de motie-Van Eijs/Kröger over het proactief aanbieden van een bloedonderzoek (Kamerstuk 28 089, nr. 39).

De leden van de D66-fractie willen graag enkele vragen stellen over de uitvoering van de motie-Van Eijs/Kröger over het proactief aanbieden van een bloedonderzoek.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de beantwoording van vragen van de leden Van Eijs (D66) en Kröger (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over de bloedtest die beschikbaar gesteld wordt aan omwonenden van chemieconcern Chemours (Aanhangsel der Handelingen, vergaderjaar 2017–18, nr. 205) en de reactie op het verzoek van de commissie voor Infrastructuur en Milieu over de situatie bij Chemours, naar aanleiding van recente berichten in de media (Kamerstuk 28 089, nr. 48). Uit deze stukken concluderen de leden van de GroenLinks-fractie dat de motie zeer beperkt wordt uitgevoerd en dat de essentie van de motie – namelijk zorgen wegnemen van mensen over mogelijke blootstelling aan gevaarlijke stoffen – niet wordt uitgevoerd.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken behorende bij het schriftelijk overleg over het proactief aanbieden van een bloedonderzoek. Deze leden zijn tevreden met de wil van de Kamer om omwonenden in de gelegenheid te stellen om nader bloedonderzoek uit te laten voeren, maar zij hebben nog enkele vragen bij het voorstel. Er heeft immers al een steekproef plaatsgevonden. Deze leden zouden de Staatssecretaris daarom graag nog enkele vragen willen stellen.

De leden van de PvdD-fractie hebben kennisgenomen van de wijze waarop de motie Van Eijs/Kröger uitgevoerd wordt, zoals blijkt uit de beantwoording van de eerder genoemde Kamervragen van de leden Van Eijs (D66) en Kröger (GroenLinks) en berichtgeving in de media in relatie tot chemieconcern Chemours.

### Afbakening en reikwijdte bloedonderzoek

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris om een nadere toelichting op de totstandkoming van de keuze voor het aanhouden van het «blauwe gebied» aangegeven in het bloedonderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (bijlage bij Kamerstuk 28 089, nr. 48). In hoeverre is de Staatssecretaris bereid zich in te zetten om ook bezorgde burgers buiten het blauwe gebied tegemoet te komen, bijvoorbeeld in de vorm van het aanbieden van een bloedtest? De leden van de D66-fractie vragen of het mogelijk is om de termijn waartoe het bloedonderzoek beschikbaar is gesteld op te rekken tot

bijvoorbeeld 31 december 2017, om zo meer mensen de ruimte te bieden er gebruik van te maken. Zo nee, waarom is dat niet mogelijk?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen waarom is gekozen om uitsluitend mensen in een dergelijk klein gebied aanspraak te laten maken op een bloedtest. De indieners van de motie, de leden Van Eijs (D66) en Kröger (GroenLinks) hebben naar mening van deze leden beoogd om juist zoveel mogelijk zorgen te kunnen wegnemen bij burgers door het beschikbaar stellen van een bloedtest. Door het nu zodanig te versmallen neemt de onrust eerder toe dan af. Is de Staatssecretaris bereid om het gebied verder uit te breiden en inwoners van de betreffende gemeenten in staat te stellen een bloedtest aan te vragen? Zo nee, hoe motiveert de Staatssecretaris dat zij de motie niet uitvoert zoals deze bedoeld is?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de Staatssecretaris zich beroept op het gebied dat door de RIVM eerder is geïdentificeerd. Op basis waarvan is dit gebied afgebakend?

Deze leden constateren dat de Staatssecretaris geen bloedtest aanbiedt voor mensen die in het verleden in de omgeving rondom chemieconcern Chemours hebben gewerkt, of door hun werkzaamheden (zoals de postbode) veelvuldig in de omgeving van Chemours waren, behalve als de oud-werkgever onvindbaar is. Deze leden vragen aan de Staatssecretaris waarom de verantwoordelijkheid, en daarmee de bijbehorende kosten, voor een bloedtest bij de (voormalige) werkgevers wordt gelegd. Vindt hier overleg over plaats met de werkgevers rondom Chemours? Zo nee, waarom niet? Heeft de Staatssecretaris een indicatie om hoeveel oud-medewerkers het gaat? Heeft de Staatssecretaris een indicatie om hoeveel mensen het gaat die beroepshalve veelvuldig in de omgeving van de fabriek waren?

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris om de Kamer te informeren over de beoogde doelgroepen voor het bloedonderzoek. Binnen welke straal rondom de fabriek zullen bewoners worden aangeschreven over de mogelijkheid om bloedonderzoek te laten doen, waarom wordt er voor deze straal gekozen en op welke wijze worden zij hierover geïnformeerd? Kunnen de bloedmonsters op overschrijdingen van gezondheidswaarden van meerdere stoffen worden getest zodat eventuele stapeffecten inzichtelijk worden gemaakt? Worden de bewoners tevens geïnformeerd over de onderzoeken die nog lopen met betrekking tot – bijvoorbeeld de stoffen die vrijkomen bij de GenX-technologie?

De leden van de PvdD-fractie merken op dat mensen die in aanmerking menen te komen voor een bloedtest slechts in de periode tussen 23 oktober en 20 november 2017 de tijd hebben om zich te melden bij hun gemeente voor de aanvraag van een bloedtest. Deelt de Staatssecretaris de mening van deze leden dat dit wel een bijzonder korte tijdspanne betreft, gezien de grote gezondheidsrisico's die de aanwezigheid van decapentafluorooctaan- en perfluorooctaan- (C8/PFOA) in het bloed geeft en gelet op het feit dat de lozingen zelf ruim veertig jaar hebben plaatsgevonden, waardoor met name de oud-bewoners en oud-werknemers uit het gebied minder snel weet hebben van de test? In gevallen waarin een oud-werkgever niet meer traceerbaar is, heeft uw ambtsvoorganger aangegeven de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht en Papendrecht te vragen voor die oud-werknemers uit het gebied een test beschikbaar te stellen. De leden van de PvdD-fractie juichen dit toe. Deelt de Staatssecretaris gelet op het voorgaande dan echter niet de mening van deze leden dat het voor de huidige werknemers en oud-werknemers waarvan de oud-werkgever nog wel traceerbaar is, een onnodig lange en ingewikkelde procedure is om via de werkgever en arbodeskundige een test aan te vragen? Worden werkgevers in het gebied waarin de bloedtest

beschikbaar is eveneens proactief door gemeenten op de hoogte gebracht van de mogelijkheden voor (oud-)werknemers om een bloedtest te laten doen? Denkt de Staatssecretaris niet dat de aanmeldingsperiode voor de burgers in voorgenoemde situaties niet te krap is gesteld? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdD-fractie hebben uit de betrokken gemeenten, met name Sliedrecht, klachten vernomen van bezorgde burgers die graag in aanmerking zouden komen voor de test, maar dat zij net buiten de boot vallen doordat uitsluitend de mensen die van 1970 tot 2012 in het door het RIVM in het eerste rapport aangegeven blauwe gebied gewoond hebben, aanspraak kunnen maken op de test. De leden Van Eijs (D66) en Kröger (GroenLinks) hebben al aangegeven dat zij dit een te krap toepassingsgebied vinden voor de uitvoer van hun motie. Daarnaast voelen bezorgde burgers die in eerste instantie blij waren met de verruimde mogelijkheden voor bloedtesten in het gebied zich naar mening van deze leden blij gemaakt met een dode mus. De leden van de PvdD-fractie scharen zich hier volledig achter en zijn van mening dat de bloedtest ruimhartig beschikbaar moet worden gesteld. Giftige stoffen horen niet in ons drinkwater, ons milieu en zeker niet in ons lichaam. Nu PFOA toch ruim veertig jaar in het drinkwater heeft gezeten en het Rijk klaarblijkelijk niet in staat is gebleken om zijn burgers voor deze aanslag op de volksgezondheid en flora- en fauna te beschermen en immer chemiecriminelen vrij baan geeft door hen de mogelijkheid te geven economisch gewin boven het belang van de volksgezondheid en het milieu te stellen, zijn deze leden van mening dat het minste wat de rijksoverheid nu kan doen het verruimen van het toepassingsgebied is, zodat alle bezorgde burgers de mogelijkheid hebben om een bloedtest te doen. Graag ontvangen deze leden hier een reactie op.

## **Communicatie**

De leden van de D66-fractie lezen in antwoord 3 van de Staatssecretaris op de eerder genoemde schriftelijke vragen van de leden van Eijs (D66) en Kröger (GroenLinks) dat zij stelt dat er in het effectgebied nog steeds honderden mensen waarvoor de regeling beschikbaar is, zich niet eerder hebben laten testen,. De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris in hoeverre bevestigd kan worden dat deze mensen bekend zijn met dit gratis bloedonderzoek. Kan zij nader toelichten hoe deze mensen proactief benaderd zijn en waarom deze mensen afzien van het gebruik maken van dit bloedonderzoek?

De leden van de D66-fractie lezen in antwoord 8 op de eerder genoemde schriftelijke vragen dat de Staatssecretaris stelt dat gemeenten zorgen voor adequate communicatie naar hun inwoners. Kan de Staatssecretaris nader toelichten in hoeverre duidelijk is of de doelgroep voor het onderzoek op deze manier via de gemeenten goed wordt bereikt?

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat de communicatie over deze bloedtest via lokale media en in huis-aan-huisberichten is gegaan. Deze leden vragen hoe mensen worden bereikt die in het verleden langjarig rondom Chemours hebben gewoond, maar nu in andere delen van Nederland woonachtig zijn. Kan de Staatssecretaris tevens een overzicht geven van het aantal mensen dat zich nu gemeld heeft voor een bloedtest?

De leden van de SP-fractie vragen of, en op welke wijze, eerdere resultaten van het RIVM-onderzoek naar bewoners zijn gecommuniceerd. De leden van de SP-fractie hechten er waarde aan om te benadrukken dat zij de voorkeur geven aan gedegen informatievoorziening over mogelijke gezondheidsrisico's die de industrie in het betreffende gebied met zich meebrengt. Het bloedonderzoek mag er wat deze leden betreft niet toe

leiden dat omwonenden met gezondheidsvragen de gang naar de huisarts mijden. Voor deze leden is het vooral belangrijk dat duidelijk wordt gemaakt welke stappen omwonenden kunnen nemen als blijkt dat zij verhoogde bloedwaarden hebben. De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris daarom om met een duidelijk stappenplan te komen voor bewoners die een verhoogd risico lopen.

De leden van de PvdD-fractie merken op dat de ambtsvoorganger van de Staatssecretaris aan heeft gegeven dat de gemeenten zorgen voor adequate communicatie naar hun inwoners, onder andere via lokale media en huis-aan-huis-berichten. Hoe denkt de Staatssecretaris dat hiermee oud-omwonenden en oud-werknemers van bedrijven uit het gebied die in aanmerking zouden kunnen komen voor de test, op een proactieve en adequate manier worden geïnformeerd over de mogelijkheden? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de PvdD-fractie dat de beperkte aanmeldperiode voor de bloedtest verruimd dient te worden? Zo nee, waarom niet?

### **Overig**

De leden van de SP-fractie vragen of het mogelijk is om de uitslagen van het bloedonderzoek geanonimiseerd met de Kamer te delen, zodat de Kamer aan de slag kan met het totale resultaat. De leden van de SP-fractie willen benadrukken dat fabrieken die dergelijke risico's veroorzaken überhaupt niet thuishoren in de directe woonomgeving van mensen. Wat deze leden betreft zou het weren van dergelijke bedrijven dan ook de voorkeur genieten boven het uitvoeren van bloedonderzoeken achteraf.

De leden van de PvdD-fractie zijn bezorgd over de effecten van lozingen door chemiebedrijf Chemours/DuPont op mens, dier, natuur en milieu. Zij blijven zich op het standpunt stellen dat stoffen waarvan niet bewezen is dat zij onschadelijk zijn voor mens, dier, natuur en milieu, niet geloosd zouden mogen worden. Dat de (oud-)omwonenden en (oud-)werknemers uit het gebied rondom Chemours/DuPont zich zorgen maken over de gezondheidsrisico's die de aanwezigheid van C8/PFOA in het drinkwater met zich meebrengen, vinden deze leden dan ook zeer terecht. Daarom ondersteunen deze leden de motie van de leden Van Eijs/Kröger en de correcte uitvoer daarvan van harte en onderstrepen zij het belang van brede toegankelijkheid tot de bloedtest. Nu het kankerverwekkende C8/PFOA niet meer geloosd mag worden, willen deze leden op basis van het voorzorgsbeginsel eveneens een verbod op de lozing van stoffen die vrijkomen bij GenX-technologie. Kan de Staatssecretaris daar op reageren?

### **II Reactie van de bewindspersoon**